

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hir. A király m. hó 15-én kelt legfelső elhatározásával sédeni báró *Ambrózy* István nagybirtokos, a magyar főrendiház örökös tagjának, továbbá sédeni báró *Ambrózy* Lajos követési tanácsos nagybirtokosnak és sédeni báró *Ambrózy* Gyula nagybirtokos, a magyar főrendiház örökös jogon való tagjának, valamint nevezettek törvényes utódainak a magyar grófi méltóságot adományozta. Gróf *Ambrózy* Lajos, az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának tagja.

Birtokpolitikai gazdagylés. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület kezdeményezésére Kolozsvárt f. hó 8-án gazdagylés volt, amely kizárólag birtokpolitikai kérdésekkel foglalkozott, főként pedig azokat az eszközöket kutatta, amelyekkel a magyar kézen lévő birtokállományt megőrizni lehetne, szemben azzal a mostani jelenséggel, hogy számos birtok s leginkább közép- és nagybirtokok nemzetiségi kézre jutnak. Az Országos Erdészeti Egyesületet a gyűlésen Gyöngyössy Béla és Marossy Ferencz m. kir. főerdőtanácsosok képviselték.

Gróf *Bethlen* István előadó és *Tokaji* László egyes. titkár fejtegetéseiből bennünket különösen a következő részek érdekelhetnek

Engedelmezze és segítse elő a földmivélsügyi kormány Erdélyben a közép és nagyobb birtokokon a birtokterhek rendezése után *hitbizományok* alapítását, amelyeknek kiterjedése azonban mezőgazdasági művelés alá vont területeken 1000 kat. holdnál nagyobb nem lehet. Amennyiben a kormány az ország sik

500 év óta gyógyítanak csuizt, köszvényt, ischiast, bőrbajokat stb. *Trencsén-Teplíc* 36—42 C° természetes forrású kénés hévíz- és iszapfürdői, Felső-Magyarország, a berlin-oderberg-wieni fővonalon. Szállodák fürdőkkel egybeépítve, azért egész éven át nyitva. Hidegvízgyógyintézet. Diétetikus konyha. Festői fekvés. Enyhe éghajlat. Legnagyobb kényelem. Új fürdők. Új szállodák. Új iszapfürdők. *Házikurákhoz kénés iszap- és vízszétküldés.* Művészi prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Egyesületi tagok és azok hozzátartozói tagsági igazolványuk felmutatása mellett következő kedvezményeket élveznek: június 15-ig és szeptember 1-től kezdődőleg napi 8 koronáért jó szobát, teljes ellátást, fürdőt és fürdőruhát. Azon tagok, kik fent leirt időszakban ezen kedvezményes „Hivatalnoki penziót” nem veszik igénybe, de a fürdőigazgatóság tulajdonát képező házak egyikében laknak, a fürdőknél 50% kedvezményt kapnak. Június 15-től augusztus végéig 25%. Iszapszétküldésnél 10%.

vidékein állami, alapítványi, vagy más kötött forgalmu birtok eladását engedelmelné, kösse ki, hogy az eladók a vételárból elsősorban Erdély ama vidékein vásároljanak nagyobb erdő, vagy letarolt erdőterületeket, amelyeknek megjelölése egy előzetes szaktanácskozás föladatát tenné. Erdély mezőgazdasági művelés alá vont vidékein erőteljes magyar kisbirtokos osztály fönnállása biztosítandó. E célból a telepítési politika teljes erővel ujra fölkarolandó és ezzel kapcsolatban az Amerikában és Romániában élő magyar kivándorlottak a kínákozó birtokszerzési lehetőségekről tájékoztatandók. E cél szolgálataiba évenként legalább *tíz millió korona* vétessék föl az *állami költségvetésbe*. A *magánparcellázás* Erdélyben *előzetes állami engedelemtől* vétessék függővé.

A Székelyföld népfölöslegének irányítása, valamint az ott valóságos nemzeti veszedelemmé vált birtokelaprózás további megakadályozása végett vétessék lehetővé a Székelyföldön oly *öröklési rend*, amely a *birtok egy kézen maradását* biztosítja és történetjék egyttal gondoskodás az iránt is, hogy az ősi birtokban nem maradó osztályos féltelipes birtokhoz juthasson. Az altiszti kérdés oly módon szabályoztassék, hogy a továbbbszolgáló altiszt pénzkielégítés és állásra való igény helyett telepes birtokkal jutalmazható legyen.

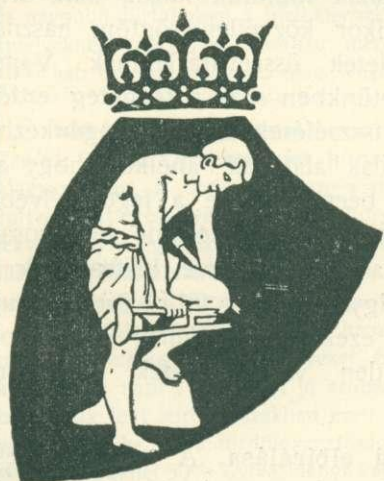
A kisebb mezőgazdasági és nagyobb erdőgazdasági hitbizományok alakításának nagyon örülhetnénk nem csupán az értekezlet előtt lebegett szempontokból, hanem azért, mert gazdasági fejlődést jelentenének, nevezetesen temérdek erdőtalajt, amely most parlagon hever, ahol a lepusztított fenyvest bükk, nyár és nyír váltja fel, rendszeres gazdaság részére lehetne lekötöni. De hol van az a tőkeerős magyarság, amely éppen erdőgazdaságra szánná magát? Ma sajnos még igen kevesen vannak főuraink közül, akik erre hajlandók, különösen akkor, amikor közvetlen rögtöni hasznát talán nem látnák a vágásterületek összevásárlásának. Vajha csalódnánk e pesszimisztikus nézetünkben s az a rengeteg erdőterület, amely az arányosítási visszaélések során magánkézbe került s most rohamos kihasználás alatt áll, anélkül, hogy az óriási összefüggő vágásterületek beerdősítésére a legcsekélyebb praeventiv intézkedés történt volna, tényleg kerülne hamarosan oly kezekbe, amelyek legalább a jövőre nézve biztosítanak a gazdaságos kezelést. A Maros völgyét immár több éven át sujtották az árvizkárók. Félő, hogy ezek állandósulnak és folyton súlyosbodnak, ha a beerdősítetlen vágásterületek évről-évre szaporodnak.

Fűrésztelepek közigazgatási elbírálása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter f. é. 29.721. számú rendeletével a fűrész-

telepekre és tartozékaikra vonatkozó iparfelügyeleti illetékességet következőképen szabályozta: A fűrésztelepekhez tartozó oly lóvonatu vasutak, melyek a rönköknek a fadöntés helyéről a keretfűrészekhez való szállítására szolgálnak, a fűrésztelepek szerves kiegészítő részét képezik s mint ilyenek az 1904. évi augusztus hó 12-én 43.827. sz. alatt kelt rendelet értelmében az ipari közigazgatás szempontjából értetődvn, hogy engedélyezési, építési és vasútüzemi szempontból az ily vasutakra és a vasuti jog különleges szabályai irányadók, nevezetesen a közigazgatási bizottságnak a kereskedelmi minisztérium ügykörét érintő hatáskörét szabályozó utasításban ezen bizottságok részére (egyáltalán a lóvonatu vasutak felett) biztosított felügyeleti jog gyakorlása ezáltal semmi részben sem érintetik. Ami azonban a fűrésztelepek, illetőleg az ily lóvonatu rönkszállítóvasutak iparfelügyelői vizsgálatát illeti, arra nézve két szempont irányadó. Ha a fűrésztelep kizárólag, vagy legalább tulnyomó részben az erdőbirtokos erdejében termelt fának feldolgozására szorítkozik, úgy az ily fűrésztelep az 1884. évi XVII.

PÖSTYÉN

ma már kettős fogalom.

1. Hires iszapforrásai csuz-, kőszvényeseteiben az egész világon elismert páratlan gyógyhatásuak.

2. Kitűnően felszerelt hideggyógyintézetében neuraszténiák, szivbajok pompás eredménnyel kezelhetők. 1912-ben 18.000 fürdővendég. Télen nyáron nyitva. Felvilágosítást nyújt a

Fürdőigazgatóság.

Egyesületünk tagjai utalvány alapján
:: kedvezményben részesülnek. ::

Bővebbet az elnökségnél.

t.-cz. 183. §. a) pontja értelmében az erdei termeléssel összefüggő mellékiparágnak tekintendő s az ipartörvény hatálya alól ki van véve. Ez esetben természetesen a rönkszállító lóvonatu vasut sem tartozik az ipartörvény rendelkezései alá. Amennyiben az ily fűrésztelepek az 1893. évi XXVIII. t.-cz. 15. §-ában felsorolt követelmények valamelyikének megfelelnek, az idézett törvény 16. §-ának rendelkezésénél fogva iparfelügyelői vizsgálat alá esnek, csakhogy ez esetben a vizsgálat — minthogy a jelzett fűrésztelepek az előbb mondottak értelmében az ipartörvény hatálya alá nem tartoznak — kizárólag az 1893. évi XXVIII. t.-cz. 1. §-ában foglalt határozmányok végrehajtására szorítkozik. Ha valamely fűrésztelep kizárólag vagy legalább tulnyomó részben idegen, tehát vásárolt fatermékek feldolgozásával foglalkozik, úgy az ily fűrésztelepre, valamint az ennek kiegészítő részét képező rönkszállító vasutra az 1884. évi XVII. t.-cz. nyer alkalmazást. Ehhez képest az ily fűrésztelepekre, amennyiben azok egyáltalában a 1893. évi XXVIII t.-cz. 15. §-ában megállapított feltételek valamelyikének megfelelnek, az iparfelügyelői vizsgálat az ipartörvény megfelelő rendelkezéseinek betartására is kiterjed. *(M. F.)*

Változott felfogások. Nem is olyan régen az volt a jelszó: szidni az erdészetet minden talpalatnyi beerdősített területért, amely a tönkretett legelőkből kopárrá lett s ebben a kórusban nem csupán a nép, amelynek gazdasági tudatlansága mentségül szolgálhatott, hanem annak vezetésére hivatott tényezők is résztvettek. Az országszerte fellépett árvízjárok végre ebben a tekintetben is kijózanítólag hatottak s ma tekintélyes szervei a gazdatársadalomnak sürgetik a kopárok gyorsabb erdősítését. Így legutóbb a Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület sürgette a kormányhoz intézett felterjesztésében, hogy az állami erdőhivatalok haladéktalanul fásítsák be a kopár területeket, főként a veszélyeztetett völgyekben. Az eddigi munkálatok tiz-huszszorosát kívánja az egyesület ez év őszén, s jövő év tavaszán végeztetni, a csemetéket hozzá az egész országból odarendelni s ekként munkaalkalmat nyújtani a népnek. Szigorú őrzés és gondozás mellett az így befektetett tőke busásan kamatoznék az államnak és a környék lakosságának.

Vajha 20—25 év előtt is ezt a nézetet vallották volna gazdátársaink, sok ma kopár terület nem lett volna azzá!

A tiszafa mérgező hatása, amint a Gazdasági Lapokban olvassuk, a német mezőgazdasági kísérleti állomásokon kísérlet tárgyát képezte. Általánosan elterjedt ugyanis az a nézet, hogy a tiszafa levélzete a lóra nézve mérgező hatású, míg más háziállatoknak nem árt. A kísérletek eredménye az volt, hogy a ló a tiszta tiszafalombhoz hozzá sem nyul, legfeljebb végszükségben s ekkor esetleg ártalmára is lehet, de más takarmánnyal vegyesen, napi 2 kg tiszafalombot a legkisebb károsodás nélkül elbir a ló.

Halálozás. *Gogl* Frigyes ny. m. kir. közalapítványi erdőtiszt Vácson, f. hó 6-án, 95 éves korában elhunyt. Benne alighanem a magyar erdőtisztikar legidősebb tagja szenderült jobblétre. Béke hamvaira!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni szíveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter *Lehrmann* Béla m. kir. alerdőfelügyelőt Máramaroszigetről Beszterczepányára áthelyezte az ottani kir. erdőfelügyelőséghez.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte *Zachár* Mihály m. kir. erdőmérnököt Tőkésről a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz s megbízta őt a pénztárosi teendők ellátásával.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Ő császári és apostoli kir. Felségének Bad-Ischlben 1913. augusztus hó 15-én kelt legmagasabb engedélye alapján *Pitroff* Kornél kir. erdőfelügyelőt saját kérelmére ideiglenesen, *Véssai* Ferencz kir. erdőfelügyelőt saját kérelmére véglegesen, végül *Imre* Dénes m. kir. főerdőtanácsost állandó nyugalomba helyezte.

